

DOM

Afsagt den 26. juli 2018 i sag nr. BS 1-979/2014:

Dan-Con Elementmontage ApS
Trandumvej 5
7800 Skive

mod

Multi Montage A/S
Dornen 8
7850 Stoholm Jyll.

Sagens baggrund og parternes påstande:

Denne sag, der er anlagt den 8. august 2014, vedrører opgørelsen af det økonomiske mellemværende mellem sagsøgeren, Dan-Con Elementmontage ApS, og sagsøgte, Multi Montage A/S, herunder om sagsøgeren er erstatningsansvarlig over for sagsøgte for mangler ved arbejde, udført på projektet Krimsvej i København (Danica Pension).

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

Sagsøgte, Multi Montage A/S, tilpligtes til sagsøgeren, Dan-Con Elementmontage ApS, at betale kr. 742.668,75 med tillæg af procesrente af kr. 437.443,75 fra sagens anlæg til betaling sker, samt procesrente af kr. 305.225,00 fra den 14. november 2014 til betaling sker.

Over for sagsøgtes selvstændige påstand nedlægger sagsøger påstand om frifindelse.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

Frifindelse for sagsøgerens påstand om betaling af 742.668,75 kr.

Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsøgte 664.131,77 kr. * med procesrente fra den 24. maj 2018.

Oplysningerne i sagen:

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Det fremgår af sagen, at Multi Montage A/S havde haft Dan-Con

Elementmontage ApS til at udføre noget underentreprisearbejde for sig, og Multi Montage A/S har anerkendt, at Dan-Con Elementmontage ApS har et samlet krav for dette arbejde på 593.690 kr. i henhold til sagens bilag 2-14, idet Multi Montage A/S bestrider at skulle betale for sagens bilag 1, der er den eneste af de som bilag 1-13 fremlagte fakturaer, der vedrører et projekt på Krimsvej i København.

Multi Montage A/S indgik en mundtlig underentrepriseraftale med Dan-Con Elementmontering ApS om udførelse af byggearbejde i forbindelse med projektet på Krimsvej i København, hvor Danica Pension var bygherre og KPC totalentreprenør.

Dan-Con Elementmontage ApS indgik en underentrepriseraftale med MS Sprøjtebeton ApS, der skulle udføre arbejdet på Krimsvej for Dan-Con Elementmontage ApS.

Der er ikke enighed mellem parterne i denne sag om, hvad det var aftalt mellem parterne, at Dan-Con Elementmontage ApS skulle udføre, herunder om det påhvilede selskabet at foretage montering af korrugerede rør.

Da arbejdet næsten var færdiggjort og klar til aflevering, viste der sig at være problemer med de korrugerede rør, og KPC gjorde mangelsindsigelser herfor gældende over for Multi Montage A/S, der rejste et foreløbigt erstatningskrav over for Dan-Con Elementmontage ApS.

Parterne kunne ikke nå til enighed, og denne sag blev derfor anlagt den 8. august 2014.

Under sagen har der været afholdt syn og skøn, og skønsmanden Per Fogh Jensen har den 15. april 2016 afgivet skønserklæring og den 30. oktober 2016 afgivet supplerende skønserklæring.

A har forklaret, at han i 2014 var ansat som almindelig medarbejder hos Multi Montage, hvor han nu er I det pågældende arbejde på Krimsvej i København satte han krog i elementet på lastbilen, og derefter blev elementet løftet op. Han skulle forinden tjekke de korrugerede rør for, om der var hul igennem. Dan-Con og Multi Montage lavede hver især noget af byggeriet. Dan-Con var i bygning A på flere etager, men ikke den øverste. Projektlederen fra Multi Montage, B, bad vidnet og en kollega udbedre en skade. Vidnet skulle fotodokumentere de fejl, der var, og kollegaen skulle foretage borer. KPC havde konstateret vand i korrugerede rør, der revnede. KPC havde haft C til at tjekke for tilsvarende fejl. Efter de havde foretaget deres boring, skulle der tages et billede, og med en kompressor skulle de tjekke, om der kom luft ud. Det var nogen fra et andet firma, der inspicerede betonen. Vidnet viste en bygningstegning på 3. sal. Alle de korrugerede rør var anført med numre. De borede ind i hvert enkelt rør for at teste det. Hvis

de ikke fandt et hul, blev det godkendt. Ellers skrev de "HUL" på væggen. Christiansen & Essenbæk foretog så injicering. Så testede de igen. Vidnet viser et billede fra 2. sal i nr. 6, hvor der på væggen er skrevet "test ok". Derefter bad vidnet om B C om at kontrollere for det samme. Vidnet har lavet en kvalitetssikring for hele byggeriet. Der blev også udbedret fejl i de andre bygninger (bortset fra bygning A, B og C). Som det fremgår af bilagene, er der kun en dårlig billedkvalitet for bygningerne B og C. KPC godkendte den medbragte billeddokumentation. De borede mindst 2 gange i hvert rør. Der var meget tidspres på. Maleren gik der også. De skulle bore ved alle rør. Han ved ikke, hvem der bestilte Christiansen og Essenbæk. KPC antog C til at lave kontrol på det arbejde, som vidnet udførte. KPC godkendte deres arbejde. Vidnet ved ikke, hvilken aftale der var mellem denne sags 2 parter om, hvem der skulle lave hvad.

Direktør D har forklaret, at han er direktør i Dan-Con Elementmontage ApS, der blev startet i april 2013. Dan-Con er en råhuselementvirksomhed, der arbejder som underentreprenør. De laver næsten altid en kontrakt, men de foretager også regningsarbejde. Generelt specificerer de deres fakturaer. De havde i en periode lavet pumpearbejde for Multi Montage, og arbejdet på Krimsvvej projektet kom i stand på den

måde. De fik ikke tilsendt noget projektmateriale. De fik en henvendelse fra projektlederen. Multi Montage skulle levere materialerne. Til sagens bilag 21 forklarede vidnet, at han laver fakturaerne på grundlag af indberetningerne fra medarbejderne. Der er 2 fakturaer, der omtaler korrugerede rør med henholdsvis 10 m. og 8 m. Der er forskel på, om man underløber. Til bilag BØ forklarede han, at tegningen viser 2 elementer ovenpå hinanden. Man monterer først det ene element. Derefter fikserer man det korrugerede rør og fylder altid røret op med beton. De laver understøbning. Afvandingsrør bores på stedet, så man pumper ind. Understøbning har ikke meget med det korrugerede rør at gøre. Når de kommer til stedet, kan de ikke se hullet. Den, der sætter et nyt element ovenpå, skal normalt tjekke, om det korrugerede rør er monteret korrekt. De udførte selv en lille del af dette arbejde i Dan-Con, men vidnet ved ikke hvor i byggeriet. Til bilag 1 forklarede han, at det dækker over arbejdet med udbedring af rør og injicering af rør i forbindelse med de fejl, der blev fundet. Det var ikke fejl, Dan-Con havde lavet. Vidnet bekendt har de ikke deltaget i kontrollen forinden. Multi Montage styrede de folk, der skulle bruges, og hvor de skulle lave arbejde.

Han har tidligere været ansat som projektleder hos Multi Montage. Det startede med, at vidnet blev lejet ud til Multi Montage, og senere blev han ansat der. Vidnet var ansat hos Multi Montage, da han lavede arbejdet på Krimsvvej. Vidnet havde da startet sin egen virksomhed. B var som vidnet også projektleder. Vidnet kan ikke svare på, hvornår han stoppede hos Multi Montage. Til de korrugerede rør forklarede vidnet videre, at det af fakturaen af 21. december 2013 fra Dan-Con til Multi

Montage, bilagssamlingen side 39, fremgår, at der er faktureret Multi Montage for en times arbejde for afvanding af korrugerede rør. Til understøbning bliver betonen blandet i en pumpe i ret fast form. Til underløb kræves et andet materiale, der er mere flydende. Til bilagssamlingen side 58 forklarede vidnet, at han ikke valgte hvilken metode, der skulle anvendes. Det afhang af, hvilken instruks Multi Montage gav folkene på pladsen. Vidnet havde lavet en aftale med E fra MS Sprøjtebeton om som underentreprenør at udføre arbejdet for Dan-Con. De blev bestilt til at lave arbejdet af projektlederen. Vægfugerne, som man pumper ind, er lodrette fuger. Til bilagssamlingen side 29 forklarede vidnet, at de korrugerede rør blev bestilt af Multi Montage. De 18 meter korrugerede rør ved han ikke, hvem der har bestilt. Til sagens bilag 3 brandstationsgrunden forklarede vidnet, at han selv har bestilt de 97 meter der, hvor han var projektleder. Det var ikke vidnet, der bestilte på Krimsvvej, hvor B var projektleder. Vidnet kendte ikke projektet på Krimsvvej. De blev bestilt til at lave et konkret stykke arbejde. Vidnet modtog henvendelse herom, vist nok fra direktør F. De drøftede ikke, hvad der skulle laves, bortset fra at Dan-Con skulle hjælpe med sammenstøbning. De udstedte fakturaer er lavet på grundlag af medarbejdernes timesedler samt et A4 ark fra MS Sprøjtebeton med en opgørelse eller en faktura fra dette firma. Til bilagssamlingen side 79 forklarede vidnet, at han ikke husker, hvordan han fik bestillingen på. Til bilag 1 forklarede han, da advokat G viste ham en anden faktura med samme nr. og dato lydende på 157.000 kr., at han ikke har fået nogen reklamationer over sine fakturaer. Til side 2 i bilag 1 forklarede han, at injicering af rør har F eller B stået for, fordi der nok har været fejl på rørene. Vidnet husker ikke, hvem der lavet fejlen. Der står datoer på, fordi det er de bestilt til. Til bilagssamlingen side 41 forklarede han, at dette ikke vedrører bestilt arbejde, men ekstraarbejde. Til bilagssamlingen side 39 forklarede han, at den anførte tid til afvanding af korrugerede rør er længe nok, fordi han havde travlt. Til bilag 23 og bilagssamlingen side 60 forklarede han, at på mødet den 7. april 2014 blev det nok antydnet, at det var vidnet, der havde lavet fejl under byggeriet. Han mener ikke, at han har forsøgt at anmelde sagen for sit forsikringssselskab, men han husker det ikke. Han husker ikke, hvorfor han sendte sin police hos forsikringssselskabet Alm. Brand frem til Multi Montage. Der har nok været snak om det på et tidspunkt. På mødet den 7. april 2014 var det vidnet bekendt ikke de 28 meter rør, som de havde lavet, der var fejl på. Det kan godt ske, at F på mødet omtalte forsikringssselskabet. Han husker ikke, om han var på byggepladsen under udbedringsarbejdet. Det er MS Sprøjtebeton, der har udbedret de korrugerede rør. Han har set noget af udbedringen, men han husker ikke hvornår. Billedmaterialet i kvalitetssikringen husker han ikke, om han har set. Mekanisk gennemboring er en udmærket metode, men i dag ville man nok bruge scanning. Den mekaniske gennemboring og fotooptagelse samt efterfølgende kontrolboring af de korrugerede rør var ikke en usædvanlig metode dengang. Han tror ikke, at han er kommet med indsigelser mod den opgørelse, som sagsøgte

har lavet i bilag M, bilagssamlingens side 66. Da han fik brevet fra Multi Montage af 6. maj 2014 med et krav på 1,4 mio. kr., som ville blive gjort endeligt op senere, reklamerede han over dette gennem sin faktura fra maj 2014. Da Multi Montage sendte kravet på 854.000 kr., ved vidnet ikke, om han reklamerede herover.

Direktør F har forklaret, at han ejer Multi Montage Stoholm A/S. D har været ansat i tre et halvt år hos Multi Montage, og han stoppede vist i sommeren 2015. Multi Montage var underentreprenør over for KPC. I nogle tilfælde lavede Multi Montages montører de korrugerede rør. D var ansat hos dem og ønskede en aftale om, at han kunne lave lidt avance på projektet. Multi Montage brugte derfor MS Sprøjtebeton, som der blev aftalt priser med. De lavede ikke en skriftlig aftale herom. Det er ikke normalt, at man splitter arbejderne om udfyldning af korrugerede rør. Der var ingen aftale om andet med Dan-Con. D ved ganske udmærket, hvad der skal til. Fakturaerne fra Dan-Con attesterede vidnet ikke selv, det var projektlederen, der gjorde det. Han kom ind over problemet, da man konstaterede en frostsprængning i en lejlighed, der ellers var stort set færdig. Der var i Multi Montages aftale med KPC dagbøder på 2 promille, svarende til 25.000 kr. Dengang det opstod, tog vidnet kontakt til E fra MS Sprøjtebeton og til D, der var én af de 5, der dengang sad på kontoret. Vidnet så MS Sprøjtebeton som den, der havde udført det fejlagtige arbejde. Vidnet var lidt forundret over at modtage en regning for egne fejl. Den 6. maj 2014 skrev vidnet til MS Sprøjtebeton og D om, at der var en fejl, der skulle laves. Han fik ikke nogen protester mod sin henvendelse. MS Sprøjtebetons udbedring var ikke god nok og blev ikke godkendt af KPC, der antog C til at bistå med reparationsarbejdet. Til bilagssamlingen side 73 forklarede han, at KPC stillede et krav om, at de var nødt til at sætte en vagt på. H var kommerciel direktør og sad med al indkøb og samlede trådene til at gøre kravene op. Vidnet har meget med KPC at gøre, og det var ret vigtigt, at fejlene blev udbedret hurtigst muligt. Det eftertilsyn, som KPC forlangte, I, var vidnet nødt til at acceptere. C har Multi Montage brugt sammen med andre underentreprenører. Christiansen og Essenbæk er specialister i injektion. Hos Multi Montage registrerer formanden på et sjak den tid, medarbejderne anvender, på en iPad og på timesedler. Multi Montage var færdig med projektet, hvis manglerne ikke var dukket op.

Vidnet var ikke selv på pladsen ved mangelsudbedringen, men ellers var vidnet der en gang om ugen. Dan-Con var lidt en stråmand. Det var deres projektleder, der havde kontakten til MS Sprøjtebeton. Hvis de laver understøbning lodret, så laver de det selv med de korrugerede rør. MS Sprøjtebeton havde udført arbejdet til og med 6. sal. Derfra havde Multi Montage selv kapacitet til at udføre det. Man sætter et rør og fikserer det i centrum, hvorefter det bliver fyldt med beton. Man kan også bruge metoden med understøbning. Hvis elementet ovenpå det første element er sat ovenpå

det første element, kan man ikke se, om røret er blevet fyldt, som det skal. Man skal kontrollere, om et element er fyldt, som det skal, før man sætter det næste element ovenpå, med mindre man vil gøre det med understøbning. Man har fra MS Sprøjtebeton ikke været omhyggelig nok, da man udførte arbejdet. Til bilagssamlingen side 66, bilag M, forklarede han, at det er en rensset opgørelse, der vedrører det, som Dan-Con og MS Sprøjtebeton har lavet. Det vedrører kun Danica Pension. Til bilagssamlingen side 60, brevet fra vidnet, forklarede han, at omfanget og ansvarsfordelingen på grund af noget af det udførte arbejde havde vidnet selv lavet. Han ved ikke, hvorfor de ikke har fremlagt deres papirer og korrespondance. Han har været til flere møder hos deres forsikringsselskab, som de har anmeldt sagen overfor. Der har på intet tidspunkt været bestilt noget til udbedring af egne mangler. De 119.000 kr., der er nævnt i bilag M, skal ikke tages med, hvis Multi Montage ikke bliver dømt. Til bilagssamlingen side 28, forklarede vidnet, at den anførte underløbning på 170 meter vist er et bilag fra 3. sal og angiver de steder, hvor der står, at der er kommet beton ned. De andre huller er der også beton i, men ikke tilstrækkelig mængde.

H har forklaret, at han i 2014 var ansat som kommerciel direktør med primært administrative opgaver i Multi Montage. Han var også arbejdsmiljøansvarlig for medarbejderne. Han har været på pladsen på Krimsvej. Til bilag M, bilagssamlingen side 66, forklarede vidnet, at han har lavet denne opgørelse. B var projektleder på opgaven. Han husker ikke, om der var en fastprisaf tale med MS Sprøjtebeton. Det var planen, at opgørelsen skulle sendes videre til Dan-Con. Deres forsikring ville ikke dække. Han drøftede med Dan-Con, at Dan-Con skulle anmelde det for deres forsikringsselskab. Han mener at have været med til mødet den 7. april 2014 sammen med D, F, B og måske også E fra MS Sprøjtebeton. På mødet blev det ikke afvist, at der var fejl, der skulle udbedres. Dan-Con sagde ikke, at det ikke var under deres entreprise. Han lavede den endelige opgørelse. Han har også anført tidsforbruget på basis af timesedler. Punkt 126-27 angiver den medgåede tid for A og J. I bilagssamlingen side 128 er anført den tid, som B har anvendt på ekstra tilsyn. De timer, der er anført på bilagssamlingen side 129, 130, 131, 132 og 133, er taget over i opgørelsen. Multi Montage har betalt, hvad de skal til KPC. A har i bilag 7, bilagssamlingen side 67, lavet fordelingen over korrigerede rør, hvor der var i alt 411 styk, og heraf var de 230 behæftet med fejl. De har ved opgørelsen taget udgangspunkt i skønsmandens angivelse af, at 221 af rørene var fejlbehæftede. 7.-10. etage i byggeriet har Multi Montage selv udført. Deres forsikringsselskab afslog at dække, bortset fra ganske få synlige vandskader. Dengang sad de i et kontorlandskab. Denne sag optog dem meget. D afslog ikke at være ansvarlig i sagen. Der blev aftalt meget med E fra MS Sprøjtebeton.

Han tror kun, at han var på pladsen én gang. Han kendte ikke noget til, hvem der skulle lave hvad. De i bilagssamlingen side 123 anførte 593 timer á 480

kr. er en efterkalkulation, han har lavet.

B har forklaret, at han har været ansat hos Multi Montage og nu arbejder for Dan-Con i sit eget firma. Han var projektleder på Krimsvvej og var der typisk en gang om ugen. Til bilagssamlingen side 58 forklarede han, at skitsen viser et element med et korrigeret rør. Byggeriet foregår sådan, at man monterer nogle elementer, understøber og sammenstøber og fylder rør op. Der blev bestilt nogen udefra til at lave understøbning og sammenstøbning. Det ville være naturligt, at det var Multi Montage, der skulle placere elementerne. Til bilagssamlingen side 21 og 24 forklarede han, at han fik fakturaerne fra Dan-Con ind og anviste dem til betaling. Underløbning, som flydende vand, gør man, når elementet ovenpå er placeret. Pumpeelementfuger er lodrette fuger, og understøbning sker under elementerne. Han havde tilsyn en gang om ugen, og medarbejdere fra KPC har også haft tilsyn. Elementformanden fra Multi Montage førte også tilsyn med armeringen, og at rørene var udstøbt, inden næste element blev placeret ovenpå.

Visuel kontrol kan ikke afdække huller. Han husker ikke, om der var folk fra Multi Montage, der lavede de korrugerede rør. Han husker, at underløb og sammenstøbning har MS Sprøjtebeton lavet i etage 1-6 i bygning A, i stueetagen - 3. sal i bygning B og i stueetagen - 4. sal i bygning C. MS Sprøjtebeton skulle lave korrugerede rør. Vidnet bestilte MS Sprøjtebeton. MS Sprøjtebeton vidste, hvad der skulle laves. I den første etage lavede de underløbning. Til bilag M forklarede vidnet, at der blev lavet en kontrolbog over de korrugerede rør. Han husker ikke, hvem der bestemte, at der skulle laves sådan en. KPC skulle ikke betale for det. Vidnet ved ikke, hvem der skulle betale. Det kunne være til brug for forsikringsselskabet. Efter hans opfattelse var det MS Sprøjtebeton, der havde lavet fejlen. D var projektleder, ligesom vidnet, i Multi Montage. Det blev drøftet, hvordan man skulle klare situationen. De havde ikke mange af sådanne sager. Han husker ikke, om han dengang drøftede det med D. Han husker ikke, om han deltog i mødet den 7. april 2014. Han kan ikke tro, at han har godkendt en regning for udbedring. C Service er i bilagene anført med et stempel og et "...".

Side 53 i bilagssamlingen viser en oversigt over bygningerne. Det må kunne ses, om C Service har lavet udbedring både for byggeriet på Krimsvvej og byggeriet for lærernes pensionskasse. Han ved ikke, hvorfor rørene ikke blev fyldt op. Han husker ikke, om der har været fejl på de rør, som Multi Montage har monteret. På side 93 i bilagssamlingen fremgår det, at der har været en inspicering af 11. etage, så Multi Montage har også lavet fejl.

K har forklaret, at han er ansat hos Dan-Con i dag. Han arbejdede for Multi Montage under projektet på Krimsvvej, hvor han skulle montere elementer. Bilagssamlingen side 58 viser, hvordan man lægger elementerne og monterer dem. De korrugerede rør mener han, at han

kontrollerede, om der var fyldt op med beton rundt om dem. Der var folk fra Multi Montage og Dan-Con efter dem. Formanden skal koordinere arbejdets udførelse. Han ved ikke, hvad Dan-Con var hyret til at lave. Han ved, at Multi Montage selv lavede kælderens, men ellers ved han ikke, hvem der lavede hvad.

Han skulle montere elementer. Han mener, at L gav besked om, at der skulle fyldes beton på, efter at elementerne var sat ovenpå. Han var ikke med til kontrolboringer efterfølgende. Luftlommer kan man ikke se. Han har ikke haft noget med aftalens indgåelse at gøre. Han har efterfølgende af Dan-Con fået at vide, hvem der arbejdede. Han ved, at MS Sprøjtebeton understøttede med flydemørtel.

L har forklaret, at han i dag er ansat i Dan-Con. Han arbejdede i 2014 for Multi Montage som arbejdende formand. Han var på pladsen på Krimsvvej hver dag. Han husker ikke, at Dan-Con var der. Der var 2 mand fra MS Sprøjtebeton på pladsen. Der skulle pumpes med beton, så fugerne blev fyldt. Multi Montage lavede selv dette arbejde fra omkring 5. sal og opefter. Ved montage af de korrugerede rør, skal rørene fyldes, inden næste element sættes ovenpå. Dan-Con har faktureret for at have støbt 28 meter af de korrugerede rør. Han tror derfor ikke, at Dan-Con har lavet mere end det. Før elementet sættes ovenpå, skal man tjekke, at røret er fyldt op. Han ved ikke, hvorfor rørene ikke er fyldt ordentligt op. De skal drænes, så vandet kan løbe ud. Han var ansat hos Dan-Con i halvandet år. Han har tidligere været ansat i 16 år i Multi Montage. Han har set 2 mand fra MS Sprøjtebeton på pladsen. Han havde ikke noget med aftalen at gøre. Det var folkene fra MS Sprøjtebeton, der skulle hælde betonen ned. De deltes i stedet om det, så Multi Montage tog sig af de øverste etager. Han ved ikke, om det var fra 4., 5. eller 6. sal og opefter, at Multi Montage skulle forestå dette arbejde. I tårnet var der 11 etager. Han mener, at MS Sprøjtebeton lavede de andre bygninger (B og C).

M har forklaret, at han har arbejdet for MS Sprøjtebeton i lidt over 8 år. Han deltog i arbejdet på Krimsvvej. De skulle sammenstøbe fuger og understøbe, og der var nogle rør, der skulle fyldes. Man hælder flydebeton ned, før næste element kommer ovenpå. Der blev lavet en test af materialet. De fik et andet materiale, der ikke kunne flyde ned. Rørene var nok 2,7 meter lange. De fik at vide af Multi Montage, hvad de skulle lave. De fik ikke noget tegningsmateriale. Multi Montage satte vægge op og lavede vist rørarbejde nogle steder selv, men vidnet husker ikke, hvor det var. Bilagssamlingen side 20 viser vidnets timeseddel. Der var nogle steder, hvor rørene ikke var fyldt, som de skulle. De havde ikke lavet fejl. Multi Montage havde lavet fejl, da de satte elementer på, uden at rørene nedenunder var fyldt. Vidnet arbejdede sammen med en anden, og der var et andet hold med 2 mand. De ordnede det selv alene og havde ikke nogen formand på pladsen. Vidnet blev sendt ud af E og vidste, hvad han skulle lave. Det er sædvanligt, at røret er støbt ind i elementet. Det andet jernrør støbes

ned i røret. Vidnet har tidligere udført det arbejde for Multi Montage, og E havde instrueret vidnet tidligere. Multi Montage forklarede, at de skulle bruge sammenstøds mørtel og skrue mere op for vandet. Han husker ikke, hvor mange etager de arbejdede på, og han husker heller ikke, hvor mange bygninger de arbejdede i, men tror, at det var 2 bygninger. Multi Montage fyldte selv nogle af rørene. Vidnet tror, at det var dengang, at der var blevet sat elementer ovenpå, så vidnet og hans makker ikke kunne fylde rørene. De sagde det til L. Vidnet ved ikke, hvilken dato han var færdig med sit arbejde derovre. Af bilagssamlingen side 20 fremgår hvornår i marts måned 2014 er den sidste dag på vidnets timeseddel. På det tidspunkt var byggeriet færdigt. Vidnet fik at vide af MS Sprøjtebeton, hvor han skulle arbejde. Han skulle igen hjælpe med at tage nogle boreprøver for at se efter rør, der ikke var fyldt. Så var der 2 andre, der injicerede. Vidnet ved ikke, hvilket firma de kom fra. Vidnet lavede ikke injicering. I starten fik vidnet at vide af E, at de havde klumret i det, og de kørte derfor derover sammen med E. Der fandt de ud af, at meget var faldet ned i rørene. De havde kamera nede med lys i. De tog hjem igen i første omgang, men blev kaldt derhen igen, vidnet tror, at det var ugen efter. Vidnet kan se på bilaget i bilagssamlingen side 20, at de kom derover den 27. marts 2014. Vidnet tror, at da var E med derovre. Vidnet husker ikke datoerne eller, hvornår han blev kaldt derhen igen. Vidnet mener ikke, at Multi Montage støbte samtidig med dem. Vidnet fik ikke at vide, hvorfor Multi Montage selv ville lave det færdigt. De lavede meget udbedring, som vidnet går ud fra blev godkendt. Mødet den 7. april 2014 har vidnet ikke fået noget referat af fra E. Vidnet var til et møde med D, der skrev noget ned. Vidnets makker N deltog også. De sad rundt om et bord. Vidnet husker ikke, hvornår mødet var. Da de kørte hjem, var udbedringen ikke færdig. Der gik 2 mand, der blev hyret til det. Vidnet husker ikke, om KPC deltog i mødet. Vidnet har ikke talt med C, der laver prøveboringer. Vidnet er i tvivl om C var der, mens vidnet også var på pladsen. De lavede også selv prøveboringer. Vidnet husker ikke, hvem der havde givet ham besked herom, men det har nok været E. Det var flere prøveboringer og flere etager. Vidnet husker ikke, hvor mange bygninger det var i. Der blev sat en tud på, som de brugte til at injicere gennem. MS Sprøjtebeton gik konkurs i år, men vidnet er ansat i et nyt selskab.

N har forklaret, at han nu går på skole og er ved at uddanne sig til bygningskonstruktør. Han arbejdede hos MS Sprøjtebeton, hvor han var makker med M på Krimsvvej. De skulle sammenstøbe. Multi Montage leverede materialerne. De fik ingen tegninger. De viste dem, hvad de skulle fylde. Problemet var, at nogle af de korrugerede rør ikke var fyldt. Vidnet vidste ikke noget om rørene neden under, før B ringede til ham. Elementet står på nogle jernklodser, som de fyldte ud med lodrette fuger. Rørene, der skulle være fyldt, var nok 2,4 meter lange. De ville have, at de skulle banke hul og fylde

rørene. De brugte sammenstøds mørtel. Det er flydende som flydebeton. Det var et eksperiment, som Multi Montage lavede. Han synes ikke, det var deres skyld, at rørene ikke blev ordentligt fyldt. Han arbejdede sammen med M på dette projekt hele tiden. Han husker ikke, hvornår de sluttede. Han gik hos sin chef, da B ringede ham op, fordi der var nogle problemer med rørene. Den 27. marts var de 3 ovre for at se, hvad B mente, at der var noget galt med. B viste dem nogle lejligheder, der var lavet boreprøver i. De lavede selv nogle boreprøver. M og vidnet var på Krimsvvej sammen, også da de lavede udbedringerne. De snakkede med E om, at det var noget skidt med alle de fejl. Det lå ikke klart, hvem der skulle betale. KPC havde hyret en boremand ind, C. Vidnet fik forevist timesedler fra bilagssamlingen side 18 og forklarede til den 10. april 2014, at vidnet brugte to gange tre en halv time om dagen til transport. Han husker ikke, hvad han den dag brugte 2 timer derovre til. "FF" er en feriefri dag. Til den 23/4 2014, hvor der står Dan-Con + kørsel, forklarede han, at de lavede nogle plader for Dan-Con dengang.

O har forklaret, at han er ansat som projektleder hos KPC, der havde en kontrakt med Danica Pension. De havde kontrakt med Multi Montage A/S som underentreprenør. På et tidspunkt fandt de en frostsprængning i et element, fordi der havde været vand i et korrugeret rør. Vidnet så en gul plet i en lejlighed, der skulle afleveres 30 dage efter. Vidnet sagde til Multi Montage, at de skulle bore op for at få klarhed over manglen. Vidnet blev vist et billede fra 3. etage. Ved frostsprængningen borede de ud, og vandet fossede ud. Derfor bad KPC om nogle kontroller, og man blev enig om at lave en kontrol i 10% af elementerne. Der var alle steder udfald, og derfor blev det bestemt, at alle rør skulle bores op. Det kunne være C Service, der borede op. KPC skulle også betale en bod ved for sen levering. Vidnet husker ikke om dagbøden også der var 2 promille, men det var omkring 600.000 kr. dagligt. Det var en forceret situation. De korrugerede rør kunne man måle ud, hvor var. Vidnet tror, at rørene var 4 meter lange. Man skulle fylde rørene ud fra toppen, og så skulle det løbe ned og ud i bunden. P var byggeleder og forestod udbedringen. Man skulle have vagt på, fordi boligerne stod helt færdige med hårde hvidevarer. Vidnet stillede krav herom over for Multi Montage. KPC var totalentreprenør. I var deres rådgiver på kontrakt delen. Hvis Multi Montage udbedrede mangleme, var det i orden. Så ville Multi Montages leverance være mangelfri.

Der var ikke fyldt ud ved de korrugerede rør. Vidnet ved ikke, hvem der havde lukket det. Der var tegningsmateriale af de korrugerede rør. Det var måske forskellige slags rør. Nogle af dem skulle fyldes i fra oven. Multi Montage førte tilsyn over deres eget arbejde. De lavede også løbende meget tilsyn. De opdagede ikke fejl undervejs. Vidnet vil tro, at man ikke har brugt det rigtige produkt. KPC vil sende krav herom til advokat G.

P har forklaret, at han var byggeleder på Krimsvej. Han var ude på byggepladsen og førte tilsyn. Han gik rundt dagligt, og nogle gange kontrollerede han for at se, om arbejdet var klar. De havde arbejdet sammen med Multi Montage mange gange før. I slutningen af byggefasen, ca. 1 måned før aflevering, opdagede de problemer med de korrugerede rør. Man konstaterede en frostsprængning, og et sted kom der vand ud, hvor lejligheden var helt færdig. Vidnet gjorde B og L fra Multi Montage opmærksom herpå. Det blev først besluttet, at 10% af de korrugerede rør skulle kontrolleres. Det viste sig, at omkring 50-60-70% af rørene ikke var støbt ud. Så blev det bestemt, at alle korrugerede rør skulle bores ud og inspiceres for beton. De anbefalede Multi Montage at tage en uvildig til at foretage borerne, og det blev Runge Service. De satte så en markering på væggene. Vidnet var rundt sammen med ingeniør I. Det var mange steder. Så blev det aftalt, at Christiansen & Essenbæk skulle injicere rørene. Vidnet var med rundt og se, mens de lavede det. Det varede ca. 3 uger, så de kunne lige få byggeriet færdigt til tiden. Multi Montage havde også folk på stedet. Ingeniør I deltog også jævnligt. Vidnet husker ikke, om de fik en afsluttende rapport, men kan ikke tro andet. Forholdt sagens bilag C, bilagssamlingen side 46, forklarede vidnet, at han huskede bilaget, som han har gennemgået med Multi Montage, A, B og I. Der blev lavet en ny test efter udbedringen efter krav herom. Forevist skemaet over 3. sal forklarede vidnet, at der blev lavet testboring af C, der lavede alle testboringerne. Bilagssamlingen side 57 viser de korrugerede rør de forskellige steder. Vidnet kan ikke sige, hvorfor de korrugerede rør ikke er udfyldt korrekt. Vidnet har brugt 48 ekstra arbejdstimer foranlediget af fejlene. De korrugerede rør er der ikke noget unormalt i, det er sjældent, at det ikke anvendes.

Vidnet var på pladsen mere end fuldtid. Der var andre entreprenører end Multi Montage. Det er sjusk, at rørene ikke var fyldt op. Man lægger et element, så støbes der dæklag på. Derfra kan de korrugerede rør fyldes ud. Multi Montage har haft alt tegningsmaterialet, men vidnet ved ikke, om Multi Montage har givet det videre til deres underentreprenører. Efter hvad vidnet ved, har man ikke anvendt forkerte materialer, men det kunne tyde på, at man har anvendt en for stiv beton.

C har forklaret, at han blev bedt om at lave prøveboringer på byggeriet på Krimsvej. De foretog en prøveboring, og der kom en masse vand ud fra det korrugerede rør. Vidnet tømte det for vand. Efterfølgende blev vidnet bedt om at gå over i den høje del af bygningen. Vidnet borede ud her og konstaterede, at det korrugerede rør var tomt. Vidnet henvendte sig om det konstaterede til KPC, og vidnet blev bedt om at lave en kontrolboring 10 forskellige steder. Der var vand i de 7 af stederne. Derefter ville KPC have en 100% kontrol, som vidnet gik i gang med sammen med Multi Montage. Multi Montages egne folk fik anvisningen om borested fra

vidnet. Vidnet afleverede resultaterne fra boringen til KPC, der, vidnet bekendt, har lavet markeringerne på væggene, som vidnet også har gjort. Christiansen & Essenbæk foretog derefter injicering. Vidnet lavede stikprøvekontrol efterfølgende. Vidnet husker ikke, hvor mange af de korrugerede rør, det var galt med, men det var mange, nok 70%. Injiceringen fra Christiansen & Essenbæk var i orden. En sjælden gang har vidnet set, at korrugerede rør ikke er udfyldt, men det er som sagt sjældent.

De var i alle 3 bygninger + højhuset. Vidnet erindrer ikke, om han personligt var i andre af bygningerne.

I har forklaret, at han var ingeniør hos Grontmij A/S og i dag er ingeniør et andet sted. Han var fagleder og konstruktionsingeniør på projektet på Krimsvej. Der var 2 bygherrer. Han førte tilsyn i det omfang, KPC bad ham om det. Korrugerede rørs funktioner er at give bygningerne robusthed. Det er et lovkrav, hvis højeste etage er over 12 meter over terræn. Vidnet kom på byggepladsen løbende. Vidnet skulle sikre, at byggeriet blev udført korrekt. Multi Montage havde Dan-Con som underentreprenør. Vidnet fulgte indgående med i, at de udstøbte de korrugerede rør på Amager Strandvej. Det var der ingen problemer i. På Krimsvej fulgte vidnet montagen af elementerne. Vidnet havde ingen mistanke om, at Dan-Con kørte videre på et andet niveau end på Amager Strandvej. Da man konstaterede en mangel, blev vidnet tilkaldt med det samme. Vidnet konstaterede, at der var en stor fejl med en søjle, der var gået i stykker. Der var vist 10-15 korrugerede rør i hver etage. Vidnet bad om, at man kiggede på samtlige rør i de andre etager, hvor der var fejl i 50-60 % af tilfældene. Man bør afdække røret oppefra, vandet og andet blander sig. I et rør kunne der være faldet beton ned nederst, og der stod luft i nogle af dem. Der var rør, der slet ikke var cement i. Vidnet mener, at det var sjusket udført, og at det blev udført i den værste vinterperiode. Man skulle have lavet et hul i bunden af hvert rør og afdækket rørene fra oven for at sikre dem imod en anden udfyldning. Vidnet har ikke ført kontrol med Multi Montage, da arbejdet blev udbedret. Vidnet fik resultaterne tilbage til gennemgang af tegningerne. Vidnet har set alle tegningerne til udbedringerne. For hver fase blev der sendt nye tegninger/billeder. Forevist bilagssamlingen side 50 forklarede vidnet, at det er sådanne billeder, han har set. Foreholdt bilagssamlingen side 50 forklarede vidnet, at det var skrevet sådan, direkte på muren. 221 fejl i alle de korrugerede rør kan godt passe. Vidnet bad om, at der blev lavet en kontrol af højhusene på Amager Strandvej, hvor man fandt 1 fejl. Fejlen kan måske skyldes, at Multi Montage satte et andet hold på til at foretage arbejdet på Krimsvej. Det var et fuldstændig spredt billede, og der var fejl med vand og luft i rørene.

Q har forklaret, at han dengang var chef for en afdeling hos Christiansen & Essenbæk. Han blev ringet op af B. Det hastede. Beboerne stod næsten uden for døren. Man kan ikke afgive et tilbud på den slags arbejde, og de aftalte, at de mærkede af, hvor der skulle bores.

Der blev boret ud, og folk fra Christiansen & Essenbæk fulgte efter og projicerede med cement. De har injiceret utrolig mange korrugerede rør. Vidnet må formode, at man havde lavet nogle prøver. Vidnet fremviste fotos fra byggeriet og deres der udførte arbejde. Ofte opdager man, at de korrugerede rør ikke er fyldte. Vidnet ved ikke, hvor mange rør, de injicerede, men det var utrolig mange rør. Normalt skal rørene fyldes ud, hvis man hælder fra toppen af. Det skal fyldes nedefra. De har lavet det på flere byggerier med udbedring. Enhver entreprenør kan lave det rigtigt fra starten af.

Han er uddannet tømrer og har undervist de sidste 20 år i injicering. B sagde, at mellemrørene ikke var fyldt og spurgte, om de kunne klare det.

R har forklaret, at han ikke længere er ansat hos Multi Montage. Han stoppede for 9 måneder siden. Han har været ansat i Multi Montage i 15 år og monterede elementer. De korrugerede rør fyldes op med flydende beton. Han monterede elementer på Krimsvvej. Det var en anden entreprenør, MS Sprøjtebeton ApS, der skulle lave de korrugerede rør. Det passede de selv.

De stillede elementer ovenpå, når MS Sprøjtebeton havde fyldt dem op. De tjekkede, at der var fyldt beton på først. Vidnet har en mistanke om, at betonen var for tyk. Man skal sørge for, at eventuel vand suges op først, det er logisk. Vidnet husker ikke rigtig, om de selv lavede noget arbejde med de korrugerede rør. Vidnet har lavet afvandingshuller, før elementerne blev sat op, men den der fylder beton i hullet skal sørge for, at evt. vand kan komme ud.

E har forklaret, at MS Sprøjtebeton ApS har lavet arbejde for Dan-Con. MS Sprøjtebeton ApS, som han havde i 10-12 år, er gået konkurs. I 2014 mener han, at han var medejer af selskabet. D købte vidnets andel. De korrugerede rør forklarede vidnet, at han ikke ved, om der skal være sådanne rør. De putter flydemørtel i. De folk, der var på Krimsvvej, var erfarne og havde prøvet det før. Det var N, der havde pumpedelen, og N var erfarne. Folkene skulle over og sammenstøbe, herunder de korrugerede rør. Det var forskelligt, hvad man skulle lave. Multi Montage havde også selv en pumpe derovre. Det blev ikke undtaget at lave de korrugerede rør. Han mener, at D sagde, at de ville hjælpe, fordi nogle af rørene var sprunget. Han mener, at de skulle have penge for deres udbedring. Han husker ikke, om D gav udtryk for andet. Vidnet vil skyde på, at han fakturerede med udgangen af måneden. Foreholdt bilagssamlingen side 60 forklarede vidnet, at F her henviser til et møde den 7. april 2014, hvor han sammen med D og F deltog. Vidnet mindes ikke, at der på mødet den 7. april 2014 blev rejst et krav om betaling mod MS Sprøjtebeton. Foreholdt bilagssamlingen side 61 forklarede vidnet, at F foretager derfor en

modregning. Vidnet udførte ikke personligt noget arbejde. Vidnet har nævnt for D og B, at mørtelen ikke var det korrekte materiale. De fik at vide af B, at det var det rigtige. Vidnet var derovre løbende for at kigge til folkene. Det så ud som om, det gik rigtig fint. Vidnet har ikke sagt noget til B om betaling. D sagde, at der var nogle rør, der var sprunget. De ville gerne foretage udbedring. Vidnet ved ikke, hvorfor de holdt op med dette. De havde Ferro Teknik til at injicere. Ferro Teknik sendte timebetaling i fakturaer. Vidnet kan ikke svare på, hvorfor de ikke gjorde udbedringen færdig. Vidnet husker ikke, hvem han havde med derovre. Vidnet mener, han var der to dage og mener, at han har taget betaling for sit arbejde. Da vidnet forlod byggepladsen, ved han ikke om udbedringen var færdig. D ringede til ham, fordi Multi Montage havde sagt, at der var et problem med rørene. Vidnet husker ikke, om alle rørene var udbedrede, da han forlod stedet. Det tager 28 timer, inden betonen er gennemhærdet. Hvis alt kører glat, tager det ham nok 4 timer at køre til Amager. Vidnet er klar over, at det lyder voldsomt at sende nogen til Sjælland for at arbejde 1 time. De fik ikke nogen tilbagemelding på deres udbedringsforsøg.

Vidnet har ikke arbejdet for Multi Montage tidligere. Vidnets folk fik på pladsen at vide, hvad de skulle lave. Multi Montage lavede også arbejde med sammenstøbning. Vidnets folk fik ikke nogle tegninger over, hvad der skulle laves. Vidnet blev kontaktet af sine folk derude. N ringede og sagde, at de skulle fylde rørene op, selvom der var sat et element ovenpå et andet. Montøren skal fjerne vand fra rørene/elementerne, inden et nyt element sættes op. Vidnet ved ikke, om de har arbejdet i alle 3 bygninger og kan ikke svare på, om vidnet eller Multi Montage har lavet flest af de korrugerede rør. Vidnet ved ikke, hvilke bygninger Multi Montage stod for med hensyn til korrugerede rør. Vidnet talte med sine medarbejdere N og M om, at de og Multi Montage havde fyldt de korrugerede rør. Vidnet ved ikke, hvilke etager hans medarbejdere har arbejdet på og husker ikke, om de har kørt det hele vejen op.

Skønsmanden S har forklaret, at han kan vedstå sine skønserklæringer. Han er mureruddannet teknikumingeniør og har været på byggepladser og arbejdet med disse ting i de sidste mange år. Det var et færdigt byggeri, han blev præsenteret for. Han har nok set byggeriet udefra. Han spurgte til aftalegrundlaget, og hvad man ønskede svar på. Han har ikke fået forelagt noget udbudsmateriale. Til bilagssamlingen side 149, spørgsmål 3, forklarede han, at man kan vurdere, hvis de korrugerede rør ikke er fyldt ordentligt op. Hvis elementerne er sat på inden opfyldning, er det svært at udføre. Hvis elementerne er sat op aftalemæssigt, burde man have ændret fremgangsmåden. Om årsagen til de konstaterede mangler forklarede han, at der kan have været skidt i rørene. Han vil gætte på, at man ikke har haft en mørtel med den rigtig elasticitet. Putzmeister metoden skal udføres meget omhyggeligt, der er mange muligheder for, at det kan gå galt.

Der kan have stået vand i rørene. Man skal afdække rørene og rense op, inden næste element kommer på, uanset hvad. Rørene er omkring 1 meters penge lange, og nogle af dem er gennemgående. Mørtelen har en vis levetid, hvor den er elastisk. Man bør fylde røret op, før elementet er sat ovenpå. Vidnet har baseret sin vurdering på de fotos, han har fået stillet til rådighed i sagens bilag BÆ. Vidnet har vurderet på de fejl, som Multi Montage har angivet. Det er usædvanligt, at alle rør er fejlbehæftet, sædvanligvis er det 5-10 %. Forevist plantegningen forklarede vidnet, at de gule klatter viser fejlene. Til bygning B og C forklarede vidnet, at der var fejl på samtlige rør, vidnet har set i regnearket og på plantegningen. Vidnet har afgivet sin besvarelse på grundlag af det materiale, han havde modtaget og anført i skønserklæringen. Han har set alle de fremsendte billeder og plantegningen. Han kan ikke håndværksmæssigt se, om der mangler noget. Den udførende håndværker er normalt den ansvarlige for et håndværksmæssigt korrekt arbejde. Hvis man er bestilt til at lave en underløbning, kan man ikke regne med, at udfyldningen af de korrugerende rør ikke bliver mangelfuld. Foreholdt bilagssamlingen side 93 forklarede vidnet, at det ikke er omfattet af skønserklæringen. Foreholdt bilagssamlingen side 125 forklarede vidnet, at bygning A 9. sal heller ikke er omfattet af skønserklæringen. Til bilag BÆ forklarede vidnet, at meget af det, der blev taget ud, vedrører Amager Strandpark.

Det er rigtigt, at man på skønssforretningen aftalte, at det som Multi Montage selv havde lavet, blev taget ud. Det er ikke normalt, at én monterer elementer og en anden fuger. De bilag, som vidnet fik, står i erklæringsbilag 1 (bilagssamlingen side 137). Tilsynet er skærpet ved anden omgang. Vidnet har lavet et groft skøn over de nødvendige udgifter til udbedring. Han kan ikke sige, at de enkelte poster i bilag M er forkerte. Vidnet kan ikke sige, om beløbet på 1.257.821,77 kr. er rimeligt, herunder om de 357.35,50 kr. for injicering, de 59.595 kr. til C og de 284.640 kr. til Multi Montage er rimelige. KPC har lavet en ekstra kvalitetssikring til en udgift på 69.000 kr., og det samlede krav fra KPC kan vidnet ikke sige er forkert. Vidnet ville have anbefalet, at man holdt de 900.000 kr. tilbage.

Parternes synspunkter:

Sagsøgeren har i sit påstandsdokument anført følgende:

”AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER:

Sagsøgers krav:

Som det fremgår af sagens bilag 1-14, har sagsøger et samlet krav på kr. 742.668,75.

Kravene er nøje specificeret, herunder med angivelse af, hvil-

ket sted det pågældende arbejde er udført, samt med angivelse af, hvilke former for arbejder, der er udført.

Sagsøgers krav opgøres på følgende måde:

Bilag: Fakturanr.:	Dato:	Beløb:
1. Faktura nr. 2014054	24.05.2014	kr. 148.968,75
2. Faktura nr. 2014031	28.02.2014	kr. 76.612,50
3. Faktura nr. 2014032	28.02.2014	kr. 67.275,00
4. Faktura nr. 2014036	28.02.2014	kr. 66.287,50
5. Faktura nr. 2014039	28.02.2014	kr. 78.300,00
6. Faktura nr. 2014040	28.02.2014	kr. 41.562,50
7. Faktura nr. 2014030	28.02.2014	kr. 9.337,50
8. Faktura nr. 2014033	28.02.2014	kr. 41.562,50
9. Faktura nr. 2014034	28.02.2014	kr. 63.862,50
10. Faktura nr. 2014035	28.02.2014	kr. 22.562,50
11. Faktura nr. 2014037	28.02.2014	kr. 22.562,50
12. Faktura nr. 2014038	28.02.2014	kr. 43.375,00
13. Faktura nr. 2014029	28.02.2014	kr. 70.525,00
14. Kreditsnota	26.03.2014	kr. 10.125,00

I alt: kr. 742.668,75

Alene bilag 1, faktura nr. 2014054 af 24.05.2014 på kr. 148.968,75, vedrører arbejdet på Krimsvej, 2300 København. (Danica Pension).

Alle øvrige fakturaer vedrører arbejde på andre pladser.

Sagsøgte har alene gjort indsigelse mod kravet angivet i bilag 1, og samtidig har sagsøgte nægtet at betale øvrige fakturaer med henvisning til, at der skulle være mangler ved det af sagsøger udførte arbejde på Krimsvej, 2300 København.

Sagsøger redegør nærmere for dette krav neden for.

Sagsøgers modkrav:

Sagsøgte har i nærværende sag bestridt at være forpligtet til at betale sagsøgers tilgodehavender, idet sagsøgte har gjort gældende, at der skulle være mangler ved det arbejde sagsøger har udført som underentreprenør for sagsøgte på adressen Krimsvej i København (Danica Pension).

Som det fremgår af sagsøgtes processkrifter, har sagsøgte nærmere bestemt reklameret over, at sagsøger arbejde med "korrigerede rør" skulle være behæftet med mangler.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke har været indgået

nogen skriftlig entreprisekontrakt mellem parterne, og der foreligger således ikke nogen skriftlig aftale om, hvilket arbejde sagsøger skulle udføre for sagsøgte.

Sagsøgte har ej heller fremlagt noget udbudsmateriale i sagen.

I de tilfælde, hvor sagsøgte har anmodet sagsøger om at udføre arbejde for sig, har sagsøger meget nøje anført på de enkelte fakturaer, hvilket arbejde sagsøger har udført, jf., herved bilag 1-14.

Som det fremgår heraf, har sagsøgte - på diverse pladser - arbejdet med bl.a. støbefuger, underløbning, pumpearbejde, pumpning af elementfuger og korrugerede rør.

Vedrørende arbejdet på Krimsvej, 2300 København, som er det eneste arbejde sagsøgte reklamerer over, er sagsøgers fakturaer for det udførte arbejde fremlagt som bilag 21.

Som det fremgår af bilag 21, har sagsøger i forbindelse med arbejdet på Krimsvej, 2300 København, alene arbejdet med i alt 28 meter korrugerede rør, jf. faktura 2013038 og faktura 2013042.

Det bemærkes, at sagsøgte har betalt alle de fakturaer, der er fremlagt som bilag 21!

Sagsøgte er blevet opfordret til at oplyse det samlede omfang af korrugerede rør i projektet på Krimsvej, 2300 København. Sagsøgte har ikke opfyldt denne provokation, hvilket må medføre processuel skadevirkning.

Den manglende opfyldelse af provokationen cementerer endvidere det faktum, at der ganske enkelt ikke har været noget udbudsmateriale vedrørende sagen.

Skønsmanden har i svaret på spørgsmål 4 anført, at der ud fra bilag BÆ er opgjort 221 fejl, svarende til ca. 600 meter korrugerede rør fra stueetagen til og med 6. sal i bygning A, B og C.

Da der langt fra er konstateret fejl ved alle korrugerede rør, må det således lægges til grund, at der har været et meget højere antal korrugerede rør i alt.

Ud af disse mange meter rør, har sagsøger alene arbejdet med og faktureret for 28 meter, jf. bilag 21.

Hertil kommer, at sagsøgte selv har anerkendt at have lavet 6. sal. Der er imidlertid sagsøgers opfattelse, at sagsøgte tillige har lavet langt de fleste rør fra stueetage til og med 5. etage i bygning A, og på etagerne i bygning B og C, og sagsøger har således intet ansvar herfor.

Herudover har sagsøgte på ingen måder godtgjort, at der skulle være fejl ved de 28 meter rør, som sagsøger har lavet.

Det bemærkes endvidere, at skønsmanden i svaret på spørgsmål 6 har angivet, at arbejdet på pladsen skulle udføres i to separate/uafhængige trin, nemlig:

- 1) Udfyldning af korrugerede rør
- 2) Efterfølgende underløbning af væggene/pumpe elementfuger

Som det fremgår af bilag 21, har sagsøger stort set udelukkende haft til opgave at foretage underløbning af væggene/pumpe elementfuger.

Sagsøgers arbejde på Krimsvvej, 2300 København, har således alene i et meget beskedent omfang haft med korrugerede rør at gøre.

Det er således overordnet sagsøgers opfattelse, at allerede fordi sagsøger ikke har udført det pågældende arbejde, kan sagsøger selvsagt ikke gøres ansvarlig herfor.

Det bestrides endvidere, at sagsøger har dokumenteret, at der skulle have været mangler ved det arbejde, som sagsøger har udført.

Det kan lægges til grund, at sagsøgte har foretaget diverse ændringer af det udførte, efter at sagsøger har faktureret og fået betaling for det af sagsøger udførte arbejde på Krimsvvej, 2300 København.

Det bemærkes i den forbindelse, at sagsøger har oplyst, at udbedring af de påberåbte forhold er sket i 2. og 3. kvartal 2014, og skønserklæring er afgivet henholdsvis den 15. april 2016 og den 30. oktober 2016, dvs. minimum 2 år efter såvel det oprindelige udførte arbejde samt knap 2 år efter "afhjælpingen".

Skønsmanden har således aldrig besigtiget de forhold, som sagsøgte mener udgør mangler.

Skønserklæringen af 15. april 2016 baserer sig således ene og alene på det fotomateriale sagsøgte selv har fremlagt som bilag BÆ.

Allerede i sagsøgers processkrift II af 17. marts 2015, blev det bestridt, at bilag BÆ kunne tjene som grundlag for en skønsforretning, og bl.a. blev det i den forbindelse anført, at der ikke er nogen sikkerhed for, hvornår, hvor og under hvilke omstændigheder det pågældende billedmateriale er taget.

Til trods herfor valgte sagsøgte alligevel at stille spørgsmål til en skønsmand, der således i det væsentligste har baseret sin besvarelse på bilag BÆ.

Helt grundlæggende bemærkes det, at det fremgår af erklæringsbilag 1, at:

"Skønsrekvirenten oplyste, at bilagt BÆ ajourføres til kun at indeholde materiale i relation til klagers arbejder vedrørende korrugerede rør.

Klager og skønsrekvirent oplyste, at de i forlængelse af skønsmødet ville planlægge ajourføringen."

Til trods herfor blev bilag BÆ herefter korrigeret alene på baggrund af sagsøgtes oplysninger, jf. sagens bilag 22.

Det fremgår således entydigt af korrespondancen omkring bilag BÆ, at bilaget blev justeret på baggrund af skønsrekvirentens oplysninger, dvs. på baggrund af sagsøgtes oplysninger alene.

Bilag BÆ udgør således ene og alene sagsøgtes opfattelse af, hvor sagsøgte mener sagsøger har arbejdet med korrugerede rør, og sagsøger er på ingen måder enig i indholdet af bilag BÆ.

Det foretagne syn og skøn, bygger således på en helt grundlæggende uenighed mellem parterne, og skønserklæringen er alene udarbejdet på baggrund af bilag BÆ, der er udarbejdet af sagsøgte.

Vedrørende selve skønserklæringen, er skønsmanden i

spørgsmål 3 anmodet om at svare på, om det er i strid med god håndværksmæssig skik, såfremt der ikke foretages opfyldning af de rør, der indgår som en del af den bærende konstruktion.

Hertil svarer skønsmanden, at *"For så vidt projektets anvisninger gør det muligt for entreprenøren, at opfylde de korrugerede rør, er det efter skønsmandens opfattelse, at det er i strid med god håndværksmæssig skik ikke at opfylde de korrugerede rør som anvist i projektet."*

I den forbindelse bemærkes det, at ud over, at sagsøger ikke har haft til opgave at udfylde de korrugerede rør, så har der slet ikke været noget udbudsmateriale/projektanvisninger.

Sagsøger er alene blevet bestilt til at levere "arme og ben", og sagsøgte har således haft til opgave at udføre arbejde de steder, hvor sagsøgte har ønsket det, hvilket der er faktureret for.

Det fremgår af skønsmandens svar på spørgsmål A, at skønsmanden ikke på noget tidspunkt under skønsforretningen fysisk har set de påberåbte forhold, men alene i form af bilag BÆ, som sagsøgte selv har udarbejdet.

Yderligere fremgår det af svaret på spørgsmål B, at skønsmanden ikke har kunnet konstatere, at der var mangler ved det arbejde sagsøger havde udført.

Det er endvidere sagsøger opfattelse, at sagens bilag 1 tillige dokumenterer, at sagsøger ikke har udført arbejdet med de korrugerede rør (udover de 28 meter).

Som det fremgår af bilag 1, blev sagsøger således primo 2014 anmodet om at hjælpe med afhjælpning af mangler ved nogle korrugerede rør, og sagsøger fremsendte faktura for det udførte arbejde.

Sagsøger havde naturligvis ikke sendt en faktura for det pågældende arbejde, såfremt der havde været tale om afhjælpning af mangler ved det af sagsøger udførte arbejde.

Som bilag 23-25 er fremlagt kopi af skrivelser af henholdsvis 6. maj 2014, 9. juli 2014 samt 16. juli 2014.

Som det fremgår heraf, arbejdede sagsøgte tilsyneladende på at komme med en ansvarsfordeling, hvilket ifølge sagsøgte ville ske i uge 20-21 i 2014.

Endvidere fremgår det, at "skaderne" skulle være anmeldt til såvel produktansvarsforsikring som entreprisforsikring. Sagsøgte har været opfordret til at fremlægge al korrespondance med disse forsikringselskaber, således det kan konstateres, i hvilket omfang der er opnået dækning.

Manglende fremlæggelse heraf skal have processuel skadevirkning.

Det fremgår yderligere af bilag 24, at sagsøgte medio 2014 mente at have omkostninger til udbedring på kr. 1.505.175,00, ex. moms hvoraf kr. 854.175,00 ex. moms angiveligt skulle vedrøre sagsøgers arbejde.

Det fremgår endvidere, at sagsøgte mente, at kr. 651.000,00 ex. moms skulle dækkes af en entreprisforsikring.

Hertil kommer at sagsøgte den 16. juli 2014 valgte at kreditere sagsøger kr. 170.835,00 ex. moms, jf. bilag 25.

Sagsøgte har som bilag M fremlagt en samlet opgørelse over afholdte udbedringsomkostninger, der ifølge sagsøgte beløber sig til kr. 1.572.277,21 inkl. moms, eller kr. 1.257.821,77 ex. moms.

Det bemærkes, at sagsøgte som momsregistreret naturligvis ikke kan kræve momsdelen af det påståede tab dækket af sagsøger, da momsen ikke udgør et tab for sagsøgte.

Det er således maksimalt et beløb på kr. 1.257.821,77 ex. moms, der kan udgøre et tab for sagsøgte.

Dette beløb vedrører imidlertid det samlede byggeri, og størstedelen er ifølge sagsøgte selv blevet dækket af entreprisforsikringen.

Sagsøgte har naturligvis haft pligt til at begrænse sit tab ved (at) anmelde sagen til entreprisforsikringen, hvilket sagsøgte også har gjort, og udbetalte beløb fra entreprisforsikringen kan selvsagt under alle omstændigheder ikke kræves betalt af sagsøger.

Hertil kommer, at kr. 119.175,00 ex. moms netop vedrører arbejde udført af sagsøger jf. sagens bilag M og bilag 1, og dette arbejde har sagsøgte som bekendt aldrig betalt for.

Yderligere fremgår det af bilag M, at sagsøgte selv skulle have anvendt timer for kr. 284.640,00 ex. moms, uden at der

ligger nogen som helst dokumentation herfor.

Det er således direkte forkert, når sagsøgte har oplyst til skønsmanden, at sagsøgte skulle have afholdt omkostninger til udbedring på kr. 1.572.277,21 (inklusive moms!) jf. spørgsmål 5.

På ovennævnte baggrund er det sagsøgers opfattelse, at sagsøgte på ingen måder har dokumenteret noget tab, og det kan på ingen måder konstateres, at evt. afholdte udgifter skulle vedrører sagsøgers arbejde.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at sagsøger har krav på betaling i henhold til de af sagsøger udstedte fakturaer, jf. bilag 1-14.

Det gøres i den forbindelse gældende, at nærværende sag ikke vedrører arbejde udført i henhold til bilag 2-14, som sagsøgte ikke har haft nogen indsigelser mod under nærværende sag.

Det gøres gældende, at sagsøger alene har udført arbejde med 28 meter korrugerede rør vedrørende entreprisen på Krimsvej, 2300 København (Danica Pension).

Det fremgår således klart af bilag 21, som udgør sagsøgers fakturaer vedrørende Krimsvej, 2300 København - der alle er godkendt og betalt af sagsøgte - at sagsøger alene har faktureret og fået betaling for arbejde med 28 meter korrugerede rør.

Det gøres gældende, at sagsøgte ikke har dokumenteret, at der skulle være mangler ved det af sagsøger udførte arbejde.

Det gøres i den forbindelse gældende, at bilag BÆ, der udgør hele grundlaget for syn og skøn, er ensidigt udarbejdet af sagsøgte, og at materialet på ingen måder viser, at der skulle være mangler ved det af sagsøger udførte arbejde.

Det gøres endvidere i den forbindelse gældende, at skønsmanden aldrig har set de påståede mangler, og at det er utvivlsomt, at der er andre end sagsøger, der har udført arbejde på pladsen.

Det gøres endvidere gældende, at der ikke foreligger noget som helst udbudsmateriale der viser, hvilket arbejde der skulle udføres af hvem, herunder hvilket arbejde sagsøger skulle udføre, og der foreligger således ingen aftale om, at sagsøger havde til opgave at foretage udstøbning af korrugerede rør.

Det gøres gældende at sagsøger ikke har haft nogen på forhånd bestemt opgave at udføre, og at sagsøger i realiteten alene har leveret "arme og ben" til sagsøgte, hvortil kommer, at sagsøgte selv har bestilt og leveret materialer til projektet.

Det gøres på den baggrund gældende, at det er sagsøgte, der i det hele har haft instruktionsbeføjelserne i forhold til sagsøgers mandskab, og at det således er sagsøgte der har bestemt, hvilke arbejdsopgaver der skulle udføres og hvordan.

Såfremt sagsøgte måtte kunne dokumentere, at sagsøgers mandskab har udstøbt korrugerede rør - hvilket bestrides at være tilfældet - gøres det gældende, at det er sagsøger, der har anvist, hvorledes arbejdet skulle udføres, og at sagsøgte således selv er ansvarlig herfor.

Det gøres gældende, at sagsøgte ikke har dokumenteret at have lidt noget tab, der kan relateres til det af sagsøger udførte arbejde.

Det gøres i den forbindelse gældende, at der ifølge skønsmanden er fundet 221 fejl, svarende til ca. 600 meter rør, vedrørende bygning A (kælder til 6. sal), bygning B (Stuen til 3. sal) og bygning C (stuen til 4. sal), svarende til i alt 17 etager, og der er langt mere end 600 meter rør på disse etager, hvortil kommer, at det ikke er dokumenteret, at der er mangler ved de 28 meter sagsøger har udført.

Det gøres gældende, at de af sagsøger samlede omkostninger på kr. 1.257.821,77 ex. moms vedrører alle etager i bygning A, B og C, og i alt er der således flere tusinde meter korrugerede rør, hvoraf sagsøger alene har lavet de 28.

Det gøres gældende, at sagsøgte under alle omstændigheder alene maksimalt kan kræve det faktiske konstaterede tab dækket, dog maksimalt det af skønsmanden opgjorte beløb, og det gøres i den forbindelse gældende, at sagsøgte ikke har dokumenteret noget tab.

Det gøres i den forbindelse gældende, at sagsøgte har en forpligtelse til at begrænse sit tab, og sagsøgte skal i sin opgørelse fratække de udgifter, der er dækket af entreprisforsikring/produktforsikring ifølge sagsøgtes egne oplysninger.

Det gøres gældende, at sagsøgtes tab i vidt omfang er udokumenteret, og sagsøgte har endvidere i sin opgørelse medtaget udgifter, der ikke er dokumenteret afholdt, herunder en faktur-

ra fra sagsøger som ikke er betalt (bilag 1).

Det gøres gældende, at sagsøgte som momsregistreret ikke kan kræve moms af udbedringsomkostningerne dækket, da moms ikke udgør et tab.”

Sagsøgte har i sit sammenfattende processkrift og påstandsdokument af 24. maj 2017 anført følgende:

”Som advokat for Multi Montage Stoholm A/S nedlægges der påstand om frifindelse og selvstændig påstand, hvorefter sagsøgeren, Dan-Con Elementmontage ApS tilpligtes at betale Multi Montage Stoholm A/S kr. 664.131,77 med procesrenter fra dags dato og til betaling finder sted.

Det gøres gældende, at sagsøgtes krav overstiger sagsøgerens krav og der påstås selvstændig dom for differenceløbet.

Sagsøgte anerkender, at sagsøgeren har et samlet krav på kr. 593.690,00 i henhold til bilag 2-14.

Sagsøgte gør gældende, at kr. 148.968,75 skal fratrækkes, idet sagsøgte bestrider at være beløbet i henhold til bilag 1 skyldigt.

Sagsøgte gør gældende, at der er tale om en mangelsudbedring.

Sagsøgte er ikke forpligtet til at betale for position ”udbedring af rør”.

Sagsøgeren er blevet anmodet om at foretage en udbedring af påberåbte mangler.

I øvrigt ses kravet ikke at være dokumenteret.

Det gøres gældende, at det af sagsøgeren udførte arbejde er behæftet med væsentlige mangler.

Det fremgår af yderligere bilag, der er fremlagt af sagsøgeren, at denne i andre entrepriser af tilsvarende art udfører arbejdet vedrørende korrugerede rør. Der henvises f.eks. til bilagene 3, 4, 5, 7, 9 og 13.

De mangler, der påberåbes, er netop som følge af, at der ikke er sket udfyldning af rør, hvilket medfører, at disse ikke har den fornødne stabilitet. Arbejdet skal udføres i

samme arbejdsgang.

Der henvises til, at sagsøgeren i bilag I har anført, at der er sket underløbning med flydebeton. Denne flydebeton skal løbe ned i røret og dette arbejde er ikke udført, idet der ikke er kommet beton ned i de korrigerede rør. Dette medfører den omhandlede mangel.

Det bestrides, at sagsøgte selv skulle udføre det omhandlede arbejde.

Sagsøgeren er bestilt til at foretage sammenstøbning lodret/vandret samt udstøbning af rørene.

Der er således tale om en samlet ydelse.

Sagsøgte har ikke selv foretaget nogen del af entreprisen.

Sagsøgte har alene rejst elementerne og udført armering og påmontering af låsejern.

Sagsøgeren har udført en entreprise og denne er mangelsbehæftet.

Det bestrides, at der er andre end sagsøgeren, der har udført arbejde på pladsen omkring de etager, der er beskrevet under syns- og skønsforretningen og i bilag BÆ.

Det bestrides, at sagsøgeren alene har leveret "arme og ben" til sagsøgte.

Sagsøgeren har foretaget selvstændigt entreprenørarbejde vedrørende elementmontagen.

Dette er desværre udført mangelfuldt.

Det bestrides, at sagsøgte har haft instruktionsbeføjelser i forhold til sagsøgerens mandskab.

Sagsøgte har intet ansvar for sagsøgerens ansatte.

Sagsøgeren har selv forsøgt at foretage en del af udbedring i henhold til bilag 1.

Der er foretaget udførlige undersøgelser omkring det udførte arbejde, i hvilken henseende der henvises til bilag C.

Bygherrens rådgiver og kontrollant, Ingeniørfirmaet Grontmij A/S har overværet samtlige udbedringsforanstaltninger og der indkaldes repræsentant herfra til at give vidneforklaring.

C fra borefirmaet C Service har foretaget udbedringsforanstaltninger jfr. bilag G.

Det gøres gældende, at sagsøgeren er forpligtet til at fremlægge fuldstændig kvalitetssikring, hvilket ikke har fundet sted.

Bilag J udviser forholdene inden udbedring fundt sted og bilag K udviser forholdene, efter udbedring har fundet sted.

Dette dokumenterer klart, at det har været nødvendigt at foretage reparationsarbejderne.

Bilag L udviser de undersøgelser, der er foretaget omkring de påberåbte mangler.

USB-pennen indeholder dokumentation for den under projektet udførte kvalitetskontrol vedrørende udbedringsforanstaltningerne.

A vil forklare om forholdene vedrørende de digitale dokumentationer.

Sagsøgte opgør sit tilgodehavende til kr. 1.572.277,21, jfr. bilag M.

Den selvstændige påstand fremkommer således som følger:

Saldo iflg. opgørelse bilag M excl. moms	kr. 1.257.821,77
Anerkendt del af sagsøgerens fordring	<u>kr. 593.690,00</u>
Herefter den selvstændige påstand	<u>kr. 664.131,77</u>

Der nedlægges påstand om, at det skal tillægges processuel skadevirkning i det omfang sagsøgeren ikke har opfyldt de fremsatte provokationer.

Det gøres gældende, at det skal tillægges processuel skadevirkning, at sagsøgeren ikke dokumentere, hvorfor sagsøgeren har ændret fra "underløbning med flydebeton" til "pumpe elementfuger".

Det gøres gældende, at det skal tillægges proces-suel skadevirkning, at sagsøgeren ikke har fremlagt fakturaerne fra MS Sprøjtebeton.

Disse har væsentlig betydning for afgørelse af sagen.

Det kan lægges til grund, da sagsøgeren ikke har opfyldt provokationerne, at sagsøgeren ikke har udført behørig kvalitetssikring.

Det mangelfulde arbejde er konstateret i forbindelse med, at der opstod en frostskaade på ejendommen.

Det er nøje under skønsforretningen og i henhold til det fremlagte materiale godtgjort, hvilke arbejder sagsøgte har udført.

Der var ingen mulighed for at afholde et syn og skøn under selve manglens konstatering allerede af den grund, at der var stor risiko for meget store skader på de mere end 100 lejligheder og det var derfor af afgørende betydning at få afklaret forholdet hurtigst muligt, ligesom flyttelæssene holdt klar til indflytning. Sagsøgte er forpligtet til at begrænse sit tab.

Der foreligger fuldstændig fotodokumentation (bilag BÆ).

Forholdet omkring de korrugerede rør fremgår af principtegning bilag E.

Dette projektmateriale har været stillet til sagsøgerens rådighed.

Ved syns- og skønserklæringen er det godtgjort, at der er sædvane inden for byggebranchen for, at der gennemføres kvalitetssikring.

Dette har sagsøgeren undladt.

Det er ved skønserklæringen godtgjort, at det er i strid med god håndværksmæssig skik ikke at opfylde de korrugerede rør.

Syns- og skønsmanden erklærer, at der er konstateret 221 fejl i ca. 600 løbende meter korrugerede rør og at

opfyldning af de rør, der indgår som en del af den bærende konstruktion, beløber sig skønsmæssigt til ca. kr. 600.000,00 excl. moms.

Det gøres gældende, at skønsmanden har fundet frem til, at udbedringsforanstaltningerne i hvert fald beløber sig til kr. 900.000,00 excl. moms, men det gøres gældende, at den usikkerhed der er forbundet med dette forhold, skal sammenholdes med de faktisk konstaterede omkostninger, der er større og derfor bør dette anerkendes som erstatningskrav.

Det fremgår af skønserklæringen, at anvendelse af fugebeton ikke er velegnet til at pumpe ned i korrugerede rør.

Det fremgår klar at skønsmandens besvarelse i spørgsmål 13, at manglende udfyldning af korrugerede rør vil nedsætte forankringen af armeringsjernene, hvilket vil påvirke bygningens statiske virkemåde og medføre forandringer i bygningens stabilitet.

Det gøres gældende, at der ved det foretagne kontroleftersyn, de fremlagte bilag og den afgivne skønserklæring er dokumenteret, at det udførte arbejde er mangelfuldt.

Det bestrides, at sagsøgerens arbejde alene skulle omfatte 28 m korrugerede rør.

Det bestrides, at der er foretaget ændring af sagsøgte, efter at arbejdet var udført. Det erkendes, at der er foretaget udbedringsforanstaltninger for at udbedre de mangler, der er ved sagsøgerens arbejde.

Det er irrelevant at anføre, at der skulle være tale om en entreprisforsikring.

Sagsøgeren er opfordret til at fremlægge sin skadesanmeldelse, men man har undladt dette.

En produktansvarsforsikring omfatter ikke fejl ved egne entrepriser og derfor opnås der ikke dækning fra en produktansvarsforsikring, tegnet af sagsøgte.

Mangelfuld udførelse er heller ikke dækket af en entreprisforsikring.

Det er klart beskrevet over for sagsøgeren, at der alene var tale om en foreløbig opgørelse i bilag 24.

Sagsøgte har haft et håb om, at der måske kunne blive dækket beløb af entreprisforsikringen, men dette er ikke sket.

Det bestrides, at bilag BÆ ikke er tilstrækkelig dokumentation for de omhandlede mangler, idet bilag BÆ skal sammenholdes med de vidneforklaringer, der i øvrigt bliver afgivet og det syn og skøn, der har været afholdt.

Det bestrides, at sagsøgtens omkostninger er udkommenterede.

I øvrigt er de bestyrket af den skønserklæring, der er afgivet, hvor skønsmanden har udtalt sig om, hvad det koster at foretage de arbejder, som sagsøgte har måttet udføre for at udbedre manglerne ved sagsøgerens arbejde.

Sagsøgte har i nærværende processkrift fratrukket det momsbeløb, der var indeholdt i stævningspåstanden.”

Parterne har procederet sagen i overensstemmelse med det i deres påstandsdokumenter anførte.

Retten's begrundelse og afgørelse:

Sagsøgte har anerkendt at være sagsøgeren det beløb, der er faktureret i bilagene 2-13, eller 593.690 kr., skyldig.

Spørgsmålet i sagen er herefter, om sagsøgeren har pådraget sig et erstatningsansvar for de mangler, der er påberåbt af sagsøgte, nemlig monteringen af de korrugerede rør.

Det er ubestridt, at aftalen mellem sagsøgeren og sagsøgte om arbejdet var mundtlig, og at der ikke er nogen skriftlig arbejdsbeskrivelse.

Parterne havde tidligere ved andre byggeprojekter haft et samarbejde, hvor arbejdsfordelingen var som påstået af sagsøgte i dette projekt, således at sagsøgeren, som det også fremgår af flere af dennes fakturaer til sagsøgte, jf. bilag 3, 4, 5, 7, 9 og 13, havde fuldt kendskab til korrugerede rør og havde udført montering heraf, uden det gav anledning til mangler.

På dette grundlag og efter bevisførelsen i øvrigt, herunder de afgivne forklaringer, lægger retten til grund, at det var aftalt mellem parterne, at sagsøgeren skulle sørge for montering af korrugerede rør, herunder for opfyldning af rørene, mens sagsøgte skulle montere elementerne efter at have kontrolleret, at sagsøgerens folk på pladsen havde monteret de korrugerede rør. Sagsøge-

ren skulle udføre sit arbejde med montering af elementerne som en selvstændigt virkende underentreprenør, og sagsøgte havde ikke instruktionsbeføjelser over for sagsøgerens folk på pladsen.

Efter skønserklæringerne - som retten finder hviler på et sagligt grundlag, som sagsøgeren var gjort bekendt med og både inden og under skønsforretningen havde mulighed for at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger til - samt det i øvrigt oplyste om det udbedringsarbejde, der blev iværksat og gennemført, lægger retten videre til grund, at sagsøgeren ikke udførte sit arbejde med de korrugerede rør korrekt, men handlede culpøst og i strid med god håndværkerskik og herved pådrog sig en erstatningspligt for udbedring af de konstaterede mangler.

Ved opgørelsen af sagsøgtes erstatningskrav tager retten udgangspunkt i sagsøgtes opgørelse, bilag M, hvis rigtighed er bestyrket af skønsmandens erklæringer og forklaring under sagen.

Retten anser ikke sagsøgeren for berettiget til at få betaling for sin faktura, bilag 1, idet der er faktureret for udbedring af mangler, som sagsøgeren selv har forårsaget.

Retten opgør herefter sagsøgtes erstatningskrav således:

Dato	Leverandør	Ydelse	Beløb i dkr.
08-05-2014	C Service	Boring af huller	59.595,00
31-03-2014	DM Supply	Forlænget indleje af sikkerhed	3.931,58
31-3-2014	Christiansen & Essenbæk	Injicering	78.028,50
16-4-2014	Christiansen & Essenbæk	Injicering	173.206,00
02-5-2014	Christiansen & Essenbæk	Injicering	79.488,00
14-5-2014	Christiansen & Essenbæk	Injicering	26.631,00
28-5-2014	Bühning & Johansen	Malerarbejde	92.000,00
03-6-2014	Bühning & Johansen	Malerarbejde	2.190,00
11-9-2014	All Remove	Rengøring af altaner	18.180,00
22-4-2014	Suveren	Rengøring	18.750,00
04-5-2014	Suveren	Rengøring	6.500,00
23-9-2014	Ambercon	Udskiftning af sten	5.417,50
24-5-2014	Dan-Con	Udbedring af rør	0,00
8-5-2014	Multimontage	Udbedring af rør	284.640,00
31-3-2014	Stark	Værktøj	286,89
30-5-2014	KPC Byg København	Opgørelse	106.100,00
06-5-2014	Fifo Network	KS fotodokumentation	6.084,00
30-7-2014	Multimontage	Udvidet KS	25.440,00

28-8-2014	Multimontage	Udvidet KS	16.320,00
19-2-2014	Herlev Stilladser	Leje af stillads	25.508,30
31-7-2014	Ambercon	Finish på vægge	3.750,00
31-7-2014	Ekstern kvalitetssikring	Udvidet KS som følge af mangel	69.000,00
31-7-2014	Ekstra vagtordning	Weekend-/aftenarbejde	5.900,00
31-7-2014	Multimontage	Ekstra tilsyn	<u>106.600,00</u>
I alt			1.138.646,77

Efter det anførte, skal sagsøgtes erstatningskrav reduceres med sagsøgerens krav om betaling af beløbet 593.690,00 kr., således at sagsøgtes erstatningskrav netto andrager 544.956,77 kr. * med procesrente fra den 24. maj 2018.

Retten tager derfor sagsøgtes påstande til følge, som nedenfor anført.

Efter de nedlagte påstande og sagens resultat samt efter sagens omfang og forløb skal Dan-Con Elementmontage ApS betale sagsomkostninger til Multi Montage A/S med i alt 140.000 kr. Beløbet er til dækning af beregnet retsafgift af 544.956,77 kr. med 13.380 kr., dækning af udgifter til vidneførsel med 22.985,78 kr. uden moms, dækning af udgifter til syn og skøn med 31.385 kr. uden moms, mens resten er til dækning af advokatudgifter uden moms, da sagsøgte er momsregistreret.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Multi Montage A/S, frifindes for den af sagsøgeren, Dan-Con Elementmontage ApS, nedlagte påstand om betaling af 742.668,75 kr.

Sagsøgeren skal til sagsøgte betale 544.956,77 kr. * med procesrente fra den 24. maj 2018.

I sagsomkostninger skal sagsøgeren til sagsøgte betale 140.000 kr.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

* med procesrente fra den 24. maj 2018 erstattes af med procesrente fra den 24. maj 2017

Rettet i medfør af retsplejelovens § 221, stk. 1.

